

Warszawa, 30 maja 2016 roku

Pan
Krzysztof Czabański
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Stanowisko Stowarzyszenia Kreatywna Polska w sprawie przyznania wydawcom prawa pokrewnego

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na konsultacje publiczne Komisji Europejskiej dotyczące roli wydawców w prawnoautorskim łańcuchu wartości oraz wyjątku na rzecz panoramy, Stowarzyszenie Kreatywna Polska przekazuje następujące stanowisko.

1. Wstęp

Stowarzyszenie Kreatywna Polska zostało powołane do życia w roku 2013 przez przedstawicieli polskich środowisk twórczych oraz organizacji przedsiębiorców z branży kreatywnej, którym zależy na rozwoju kultury oraz rozwoju gałęzi gospodarki, których podstawową działalnością jest wytwarzanie i upowszechnianie dóbr kultury. Działania Stowarzyszenia Kreatywna Polska wspierają liczne organizacje polskich autorów, producentów oraz dystrybutorów treści chronionych prawem autorskim. Stowarzyszenie to jest bez wątpienia najbardziej reprezentatywną organizacją skupiającą polski sektor kreatywny. Od chwili powstania Kreatywna Polska prowadzi ożywioną działalność w zakresie propagowania tworzenia warunków prawnych, gospodarczych i organizacyjnych sprzyjających rozwojowi tego sektora. W tej roli Stowarzyszenie nasze wzięło udział w licznych spotkaniach oraz konsultacjach organizowanych przez polskie i europejskie władze.

KREATYWNA
POLSKA

W imieniu organizacji wymienionych poniżej, skupionych wokół Stowarzyszenia Kreatywna Polska, wyrażamy poparcie dla starań wydawców o przyznanie im praw pokrewnych, podobnie jak przysługują one m.in. producentom fonogramów i wideogramów czy nadawcom.

2. Uzasadnienie

Rozwój nowych technologii sprzyja zwiększeniu dostępu do informacji i wymiany treści, jak też narzuca zmianę sposobu konsumpcji dóbr kultury, w tym prasy i książki. Dynamiczny rozwój internetu i sam internet jako taki, stwarza olbrzymie pole do nadużyć w obszarze eksploatacji utworów. Zwielokrotnienie, kopiowanie, niekontrolowane posługiwanie się i używanie cudzych, profesjonalnych wytworów pracy twórczej dziennikarzy, publicystów, naukowców, pisarzy, poetów, których powstanie jest finansowane przez wydawców, stało się szybko dostępne i powszechne.

Jako Stowarzyszenie reprezentujące branżę kreatywną, zauważamy, iż digitalizacja nie zmniejszyła, ale zwiększyła potrzebę ochrony twórczości i treści za pomocą praw autorskich i praw pokrewnych.

Treści gazetowe, magazynowe i książkowe – dostarczane w druku oraz na wszystkich platformach cyfrowych – stanowią istotny wkład w budowanie dobrze poinformowanego i zaangażowanego społeczeństwa, opierającego swoje działania na wartościach narodowych. W przypadku prasy, skuteczna ochrona tych treści za pomocą praw autorskich i praw pokrewnych to kluczowy czynnik w zapewnieniu niezależnego dziennikarstwa, a także tworzenia profesjonalnych wiadomości i analiz stanowiących fundamentalne elementy misji prasy i budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Wydawcy muszą mieć gwarancję ochrony swoich praw, aby zabezpieczyć wynagrodzenia autorów, dziennikarzy i redaktorów, a także zabezpieczyć środki na znaczące inwestycje technologiczne oraz harmonijne dostarczanie wysokiej wartości i jakości, profesjonalnych treści, które tworzą dla dobra obywateli.

Inwestowanie wydawców w rozwój nowych modeli biznesowych opiera się na istniejącym systemie praw autorskich, który nie zawsze równoważy prawa, wyjątki i ograniczenia. Kluczowe znaczenie ma to, aby decyzje, co do przyszłości nowego systemu praw autorskich, nad którymi pracuje się obecnie na szczeblu europejskim, podejmowane były na podstawie pełnej wiedzy na temat rzeczywistych ekonomicznych konsekwencji wprowadzania nowych regulacji.

Planowane wprowadzenie nowych wyjątków od bezwzględności charakteru praw autorskich, takich jak eksploracja tekstów i danych (*text and data mining*), możliwość tworzenia treści przez opracowanie cudzych utworów (*user generated content*) czy możliwość wypożyczania przez biblioteki swoich zbiorów przez Internet poza siedziby swoich placówek (*remote access*), nie pozostaną bez negatywnych konsekwencji nie tylko dla rzeszy twórców, ale także i podmiotów finansujących ich twórczość, w szczególności wydawców. Dlatego istnieje potrzeba zrównoważenia interesów i wprowadzenia rozwiązań, które spowodują, iż firmy technologiczne, podmioty gromadzące treści oraz inne strony trzecie nie będą pozbawiały obywateli wartościowych treści wydawców bez rekompensaty finansowej dla tych, którzy stworzyli owe treści lub sfinansowali ich powstanie i dalej chcą reinwestować środki w tworzenie nowych treści.

W postępujących pracach nad harmonizacją systemu praw autorskich na szczeblu UE, powinno uwzględnić się tę sytuację i zapewnić uznanie wydawców prasy i książek jako posiadaczy praw, poprzez wpisanie ich do katalogu osób i podmiotów, którym – na podstawie art. 2 przysługuje wyłączne prawo do zezwalania lub zabrania zwielenokrotniania utworów czy też prawo podawania ich do publicznej wiadomości.

Skuteczne mechanizmy i procedury egzekwowania praw własności intelektualnej mają podstawowe znaczenie dla zwalczania zarówno piractwa, jak i pasożytnictwa. Chodzi również o zapewnienie, aby podmioty praw autorskich oraz społeczeństwo w ogóle mogło w pełni korzystać z zalet systemu własności intelektualnej. Dlatego, naszym zdaniem, modernizacja systemu praw autorskich powinna obejmować wyraźnie sformułowane prawo wydawców do ochrony ich drukowanych i elektronicznych produktów, zgodnie z – od dawna obowiązującymi – prawami w innych branżach kreatywnych, jak na przykład, w branży nadawców lub producentów fonogramów i wideogramów. Biorąc pod uwagę ogromne inwestycje i środki konieczne dla wyprodukowania profesjonalnej prasy i książki, a także wszelkich innych publikowanych treści, wydawcy powinni korzystać z tych samych praw, jeśli chodzi o reprodukcję i przekazywanie treści opinii publicznej, jak określono to w art. 2 i 3 ust. 2 dyrektywy 2001/29/WE o społeczeństwie informacyjnym, a także prawo do dystrybucji, jak określono to w Artykule 9 ust. 1 dyrektywy 2006/115/WE.

W czasie powstawania dyrektywy o społeczeństwie informacyjnym, wydawców nie dotyczyło jeszcze masowe kopiowanie treści i przekazywanie ich opinii publicznej, z czym mamy do czynienia dzisiaj w

erze cyfrowej. Całkowicie inne środowisko, w jakim działają dzisiaj wydawcy prasy i książki, wymaga obecnie wprowadzenia odpowiednio zdefiniowanego prawa pokrewnego dla wydawców na poziomie UE (które nie naruszałoby w niczym praw autorów), prawa, które nie będzie prawem zakazowym i jednocześnie przyzna wydawcom niezrzekalne prawo do wynagrodzenia.

Do niniejszego stanowiska dołączamy odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu Konsultacje publiczne dotyczące roli wydawców w prawnoautorskim łańcuchu wartości oraz wyjątku na rzecz panoramy. Rola wydawców w prawnoautorskim łańcuchu wartości.

Z poważaniem

Dorota Hawliczek

Dyrektor

W imieniu Stowarzyszenia Kreatywna Polska oraz następujących organizacji:

Fundacja Legalna Kultura
Izba Wydawców Prasy
Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych
Polska Izba Książki
Polskie Stowarzyszenie Jazzowe
Stowarzyszenie Autorów i Wydawców COPYRIGHT POLSKA
Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych
Stowarzyszenie SYGNAŁ
Stowarzyszenie Filmowców Polskich
Stowarzyszenie Fotoreporterów
Stowarzyszenie Wydawców REPROPOL
Związek Autorów i Producentów Audiowizualnych
Związek Kompozytorów Polskich
Związek Producentów Audio-Video

Stowarzyszenie Kreatywna Polska

00-724 Warszawa, ul. Chełmska 21 budynek 28c, tel. (+48) 22 840 59 01 kontakt@kreatywnapolska.pl www.kreatywnapolska.pl

Stowarzyszenie jest zarejestrowane w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000491812 NIP 521 366 53 70 REGON 147073315